

PADALEC (9) *sb m*

padalec (8), **podalec** (1) *Murm.*

Pierwsze a jasne; -da- (6), -dã- (1) Murm; e prawdopodobnie jasne (tak w -ec); tekst nie oznacza ó. sg N padalec (5). ◇ D padalcowi (1). ◇ pl L padalcach (3); -ach (2) LatHar, CzahTr, -äch (1) KochPs. Sł stp, Cn notuje, Linde także XVI(XVIII) – XVIII w.

zool. Anguis fragilis L. (Rost.); padalec zwyczajny, beznoga jaszczurka z rodziny padalcowatych (Anguidae), często mylnie uważana za węża jadowitego; być może skontaminowany z beznogimi płazami z rodziny marszczelcowatych (Caeciliidae) o silnie zredukowanych narządach wzroku i słuchu; seps Murm, BartBydg, Calep, Cn (9) : Murm 95; BartBydg 142; Ieŕliby cię Gad vkąsił Wąż pádálec coby zacz był/ Możeŕzli mu głowę vtņi Słukłzy ią ná ránę przytkņi. SienLek 155; Będzięŕ po źmijach beŕpiecznie gniewliwych/ Y po pádálcach deptał nie cięŕpliwych KochPs 139 [przekład tego samego tekstu CzahTr]; Calep 970a; CzahTr Fv; [Pádálec álbo wrzećienicá/ ślep/ Caecillia ŕerpens. Blindtíhleuch. SienHerb L#, E#v; Volck Qqq].

W porównaniach (2): [złóŕliwi ludzie] Oŕtroŕcią zębów podobņi wężowi/ Iádem byŕtrému rowņi pádálcowi. KochPs 204; Biega iáko pádálec/ kąt od kątá Páni/ Abo iáko od łowcá poŕtrzelona łáni. ZbylPrzyg A4; [Tenże Gedimin nieprzyiaciel wiernych/ iáko Pádálec głuchy zátkał vŕzy ŕwoie/ ná zdrowe nápominiáne Papięŕkie. StryjKron 322 (Linde)].

Przen (1) :

W połączeniu szeregowym (1): Day mi [...] chodzić po chytrych źmijách/ ŕrogich bázylifzkách/ y pádálcách piekielnych; day podeptác ĩmoká zaráźliwego/ y lwá iádowitego/ czártá przekłętego. LatHar 644.

Synonimy: ślep, wrzeciennica.

Cf [PADALICA]